

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2058/2020
17.09.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића председника већа, Бранке Дражић, Данијеле Николић, Марине Милановић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александра Јасика адвокат из ..., против тужених А.Д. „Железнице Србије“ Београд и А.Д. за управљање јавном железничком инфраструктуром „ИНФРАСТРУКТУРА ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ“ Београд, ради накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујцу Гж1 3451/19 од 11.12.2019. године, у седници већа одржаној дана 17.09.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујцу Гж1 3451/19 од 11.12.2019. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујцу Гж1 3451/19 од 11.12.2019. године и пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 73/17 од 19.07.2019. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П1 73/17 од 19.07.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени да тужиоцу на име накнаде штете за топли оброк и регрес за период од фебруара 2014. године до августа 2015. године солидарно исплате појединачно одређене месечне износе са законском затезном каматом од дана доспелости па до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени А.Д. „Инфраструктура железнице Србије“ да тужиоцу на име накнаде штете за топли оброк и регрес за период од септембра 2015. године закључно са јануаром 2017. године исплати појединачно одређене месечне износе са законском затезном каматом од дана доспелости па до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да првотуженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 8.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујцу Гж1 3451/19 од 11.12.2019. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена је пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 73/17 од 19.07.2019. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца којим је тражио накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде ревизију је благовремено изјавио тужилац због погрешне примене материјалног права, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Применом члана 404. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18 – у даљем тексту: ЗПП), посебна ревизија се може изјавити због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и када је потребно ново тумачење права. Према ставу 2. истог члана, испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије, Врховни касациони суд цени у већу од пет судија.

Врховни касациони суд је мишљења да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиоца применом члана 404. став 1. ЗПП, имајући у виду различиту праксу апелационих судова у истој правној ситуацији, што указује на потребу одлучивања о ревизији као изузетно дозвољеној, ради уједначавања судске праксе апелационих судова, због чега је и одлучено као у ставу првом изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је тужиочева ревизија основана.

Тужилац поднетом тужбом потражује накнаду због неисплаћеног регреса за годишњи одмор, као и накнаду трошкова за исхрану у току рада за период од фебруара 2014. године закључно са јануаром 2017. године. Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је до 31.08.2015. године био у радном односу код туженог „Железнице Србије“ АД, а на основу анекса уговора о раду од 01.09.2015. године је у радном односу код туженог „Инфраструктура железнице Србије“ АД, насталог статусном променом издвајања уз оснивање више привредних друштава. Колективним уговором туженог „Железнице Србије“ АД од 30.11.2002. године, са анексом од 26.07.2006. године, предвиђено је да је у вредност једног радног часа за обрачун и исплату зараде (за период јануар - јун 2006. године у износу од 53,50 динара и за период јул-децембар 2006. године у износу од 56,00 динара) укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора, сведена на један радни час. Исто је предвиђено Колективним уговором туженог „Железнице Србије“ АД од 24.03.2015. године, усвојеног након статусних промена тог привредног друштва, који се примењује и на запослене преузете код туженог „Инфраструктура железнице Србије“ АД. Из обрачунских листа не може се утврдити да ли је у вредност једног радног часа садржан и износ трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев. По схватању судова, слободном вољом учесника колективног преговарања, Анексом колективног уговора из 2006. године и Колективним уговором из 2015. године уговорено је да је накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора укључена у вредност једног радног часа, односно у основну зараду тужиоца, због чега тужбени захтев за исплату ових накнада није

основан а чињеница да њихова висина није номинално изражена не значи да су тужени ускратили право тужиоца на ове накнаде.

Ревизијом тужиоца, по схватању Врховног касационог суда, основано се указује на погрешну примену материјалног права.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом. Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“, број 61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачке 5. и 6), које морају бити исказане у обрачунским листама запослених. Послодавцу је остављена могућност да својом одлуком одреди висину тих накнада, али она мора бити одређена линеарно за све запослене, односно ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу без обзира на стручну спрему, звање и радно место.

Анексом колективног уговора туженог („Службени гласник Републике Србије“, број 4/06), одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора тако што је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примање за исхрану у току рада и примање за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. став 1. анекса измењена је одредба члана 61. Колективног уговора тако што је одређена вредност радног часа за обрачун и исплату зараде за период јануар - јун и јул - септембар 2006. године, а ставом 6. истог члана прописано је да је у вредност једног радног часа укључена и вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор, сведена на један радни час.

Из оваквог одређења вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду за трошкове исхране и регреса за коришћење годишњег одмора, јер исти нису исказани у номиналним износима. Тужени током поступка није доставио суду одлуку о висини ових накнада, као ни судском вештаку ради израде налаза и мишљења, из чега се може основано закључити да такву одлуку није ни донео. То не искључује право тужиоца на исплату ових накнада, а не може се прихватити да су тужиоцу ове накнаде исплаћене кроз висину цене рада, с`обзиром да се тужени није изјаснио о њиховој висини, нити је износ накнаде за регрес и трошкова за исхрану у току рада номинално исказао у платној листи тужиоца, како је то предвиђено Законом о раду. С`тога се може закључити да је тужени, у погледу исплате сродних накнада, законске одредбе примењивао на штету тужиоца.

Из наведених разлога, пресуде нижестепених судова су морале бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном суђењу првостепени суд ће, имајући у виду да Анекс колективног уговора туженог из 2006. године и Колективни уговор из 2015. године не садржи конкретну регулативу која утврђује висину спорних накнада, одлучити о праву тужиоца на њихову исплату и висини која је утврђена вештачењем у две варијанте, према параметрима из ранијег Колективног уговора туженог, односно Општег колективног уговора.

Због укидања одлуке о главној ствари, укинута је и одлука о трошковима поступка као споредном потраживању.

Сходно изложеном, на основу члана 416. став 2. ЗПП одлучено је као у другом ставу изреке.

**Председник већа-судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић